

POWIATOWY URZĄD PRACY W MIKOŁOWIE
43-170 Łaziska Górne, ul. Chopina 8
tel. 224-10-92, fax. 225

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE MIKOŁOWSKIM
W 2012 ROKU

Marzec 2013r.

Wstęp

Jak co roku przedstawiamy Państwu „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie mikołowskim”, który tym razem obejmuje 2012 rok. Tak jak było to także wcześniej, całościowa analiza tego opracowania oparta jest głównie o wnikliwą obserwację danych statystycznych wygenerowanych przez program komputerowy „SYRIUSZ”. Pewne spostrzeżenia i uwagi zamieszczone w niniejszej pracy oparte są również o wieloletnie doświadczenia doradców zawodowych w obserwacji procesów rynku pracy. Warto też wspomnieć, że kolejny ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych daje możliwość analiz pewnych zaszłości na lokalnym rynku pracy oraz dokonania perspektywicznego spojrzenia na to, co będzie się działo na nim w przeciągu kilku następnych lat.

Przedstawiony materiał jest kontynuacją, a zarazem rozwinięciem pierwszej części rankingu za pierwszą połowę 2012r., a opartej o analizę wybranych tabel z wcześniej wspomnianego wydruku.

W poniższym materiale wykorzystane zostały także dane statystyczne pozyskane z Urzędów Miast i Gmin wchodzących w skład powiatu mikołowskiego oraz Głównego Urzędu Statystycznego. Dane te mają istotne znaczenie w przedstawionym materiale, gdyż obrazują aktualną sytuację demograficzną, która ma znaczący wpływ na powiatowy rynek pracy.

Pragniemy Państwa gorąco zaprosić do analizy tego rankingu oraz do dyskusji na ten temat, choćby tylko z uwagi na fakt, że my wszyscy wspólnie tworzymy i kształtujemy rynek pracy. Każdy z nas ma zatem swoje spostrzeżenia co do zmian zachodzących na owym rynku

WPROWADZENIE

Postanowienia ustawy z dnia 24 lipca 1998r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96 poz. 603) spowodowały, iż jednostkami tego podziału zostały: gminy, powiaty i województwa.

Na mocy wspomnianej ustawy z dnia 24 lipca 1998r. utworzone zostało Województwo Śląskie. Siedzibą Wojewody i Sejmiku Wojewódzkiego wyznaczone zostało miasto Katowice. W skład Województwa Śląskiego weszło 166 gmin podzielonych na 36 powiatów w tym 17 ziemskich. W grupie powiatów ziemskich powołany został Powiat Mikołowski z siedzibą Starosty w mieście Mikołowie. W skład Powiatu Mikołowskiego weszły gminy: Łaziska, Mikołów, Orzesze, Ornontowice, Wry.

W związku z tym, iż jednym z zadań powiatu jest przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy, Zarząd Powiatu Mikołowskiego powołał do życia z dniem 01.01.2002r. Powiatowy Urząd Pracy w Mikołowie z siedzibą w Łaziskach Górnych.

PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE POWIATU MIKOŁOWSKIEGO

Powierzchnia Powiatu Mikołowskiego wynosząca **231,53km²**, stanowi 1,9% powierzchni województwa śląskiego. Powiat należy terenowo do najmniejszych powiatów ziemskich województwa, a swym zasięgiem obejmuje następujące Gminy:

Łaziska Górne – gmina miejska o powierzchni 20,2km² w skład której wchodzi 3 dzielnice: Łaziska Górne, Łaziska Dolne i Łaziska Średnie. Łaziska to typowe miasto o profilu przemysłowym, w którym decydującą rolę odgrywają: Kopalnia Węgla Kamiennego “Bolesław Śmiały”, Tauron Wytwarzanie S.A. Obok tych zakładów na terenie miasta działają mniejsze firmy, które pracują na rzecz wyżej wymienionych, gwarantując np. obsługę remontową, transportową. Rozwijają się tu również różnego rodzaju zakłady przemysłowo handlowe oraz firmy, których powstanie wywołuje pęd technologiczny dzisiejszych czasów. Na terenie tym z końcem 2012r zarejestrowanych było ok 1211 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne (UWAGA! np. na koniec 2011r. była to liczba 1237). Stan ludności zamieszkałej na terenie Łazisk w grudniu 2012r wynosił 21'406 osób.

Mikołów -gmina miejska o powierzchni 79km² z czego 18,07km² przypada na miasto, a 62,9km² na 5 sołectw. W ujęciu użytkowym 54% powierzchni gminy stanowią użytki rolne, 27% lasy, a pozostałość nieużytki i inne grunty. Przemysł na terenie gminy ma charakter różnorodny. Oprócz dużych zakładów zatrudniających ponad 1000 osób, funkcjonują drobne zakłady usługowo – rzemieślnicze oraz rodzinne, których łączna liczba z końcem 2012r. dosięgła ok. 2898 podmiotów gospodarczych (UWAGA! np. na koniec 2011r. była to liczba 3213). Mikołów jako siedziba powiatu skupia także na swoim terenie wiele rozmaitych urzędów, biur i przedstawicielstw administracji samorządowej. Liczba mieszkańców szacowana na koniec 2012r wynosiła 38'811 osób.

Ornontowice – gmina wiejska o powierzchni 15,1km² wydzielona w 1991r. z Gminy Gierałtowiec. Ludność miejscowa utrzymuje się głównie z pracy w kopalniach (kopalnia “Budryk”) i innych okolicznych zakładach przemysłowych, a także prowadzi różnorodną działalność gospodarczą w zakresie wytwórstwa, handlu i usług. Na terenie gminy z końcem roku 2012 można było doliczyć się ok. 220 podmiotów gospodarczych (UWAGA! np. na koniec 2011r. była to liczba 281). Gmina Ornontowice jest obszarem wiejskim liczącym sobie 5962 mieszkańców.

Orzesze – gmina miejska o charakterze przemysłowo – rolniczym. Na powierzchni 83km² znajduje się 10 zróżnicowanych (w zakresie charakteru produkcyjnego) dzielnic i sołectw. 52% powierzchni miasta stanowią lasy, użytki rolne zaś obejmują 38% powierzchni Orzesza. Jest tu ok 670 gospodarstw rolnych (wśród nich fermy drobiarskie i ogrodnicze) oraz szereg zakładów przemysłowych. Łącznie na końcu 2012r. w Orzeszu zarejestrowanych było ok 1016 podmiotów gospodarczych (UWAGA! np. na koniec 2011r. była to liczba 1152), a liczba ludności wynosiła 19’485 osób.

Wyry – gmina wiejska o powierzchni 35km² wydzielona w 1991r. z Gminy Tychy. Ludność miejscowa utrzymuje się głównie z pracy na roli oraz w zakładach przemysłowych okolicznych gmin. Na terenie Gminy Wyry z końcem 2012 roku zarejestrowanych było 460 podmiotów gospodarczych (UWAGA! np. na koniec 2011r. była to liczba 516). W skład Gminy Wyry wchodzi dwie miejscowości (Wyry i Gostyń), których łączna liczba mieszkańców z końcem ubiegłego roku wynosiła 7259.

Powiat Mikołowski liczy sobie ok. 92’923 mieszkańców, a największe jego skupisko stanowi miasto Mikołów liczące ok. 38’811 mieszkańców. Dalej w kolejności są miasta Łaziska Górne i Orzesze oraz Gminy Wyry i Ornontowice

BEZROBOCIE W POWIECIE MIKOŁOWSKIM

Informacje ogólne:

Literatura definiuje bezrobocie jako zjawisko polegające na tym, że pewna część ludzi zdolnych do pracy, poszukujących pracy i akceptujących istniejący poziom wynagrodzenia nie znajduje zatrudnienia.

Bezrobocie można rozpatrywać w skali makro i mikro. Z bezrobociem w skali makro mamy do czynienia w sytuacji, gdy na określonym obszarze geograficznym znaczna liczba osób zdolnych do podjęcia pracy zostaje poza zatrudnieniem. Natomiast bezrobociem w skali mikro jest utrata pracy z powodu braku kwalifikacji lub innych umiejętności pozwalających objąć i utrzymać stanowisko.

Podstawowym miernikiem poziomu bezrobocia jest stopa bezrobocia. Jest to określona w procentach relacja pomiędzy liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych, a liczbą osób czynnych zawodowo (tj. zdolnych w prawnie określonych warunkach do podjęcia pracy). Ta ostatnia grupa obejmuje wszystkich zdolnych do pracy w wieku od 15 – 65 (kobiety do 60) roku życia.

W zależności od przyczyn występowania wyróżnia się głównie bezrobocie:

a) strukturalne, które wynika głównie z nieaktywności struktury podaży siły roboczej i popytu na nią na rynku pracy oraz z szybkich zmian strukturalnych zachodzących w gospodarce, za którymi nie nadąża szkolnictwo zawodowe i ogólne;

- b) technologiczne, które wynika z postępu technicznego, automatyzacji i mechanizacji procesów wytwórczych (wprowadzenie innowacji technicznych powodujących spadek zatrudnienia). Pojawia się, gdy tempo wzrostu gospodarczego jest niskie;
- c) koniunkturalne wywoływane spadkiem popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego (spadek wykorzystania zdolności produkcyjnych przedsiębiorstw),
- d) sezonowe, jest efektem wahań aktywności gospodarczej w różnych porach roku, spowodowanych zmianą warunków klimatycznych.

Z kolei w zależności od formy występowania wyróżnia się bezrobocie:

- krótkookresowe i średniookresowe – do 3 miesięcy oraz od 3 do 12 m-cy bez zatrudnienia,
- długookresowe – dotyczy osób pozostających bez pracy od 6 do 12 m-cy. Może przekształcić się w bezrobocie długotrwałe,
- ukryte, które stanowi pewną – nieokreśloną – liczbę osób, które w myśl przepisów nie mogą się zarejestrować jako bezrobotne, albo wykonywana przez nich praca nie jest niezbędną z punktu widzenia zatrudniającego (np. nadmiar rąk do pracy na wsi, przerosty w administracji),
- bezrobocie rejestrowane to liczba osób bezrobotnych, czyli posiadających określone w ustawie cechy i zarejestrowanych w urzędach pracy.

Przyczynami bezrobocia są zasadniczo: likwidacja niektórych gałęzi przemysłu, zmniejszenie popytu na konkretne dobra czy usługi, ograniczenie produkcji, brak informacji o miejscach pracy, brak mobilności pracowników w związku z przeniesieniem zakładu do innego rejonu, niedostosowane do potrzeb rynku wykształcenie pracowników, zmiany w technologii i wysokie obciążenia fiskalne oraz zła polityka Państwa względem małych i średnich przedsiębiorstw.

Bezrobocie w statystyce:

Stopa bezrobocia w Polsce w styczniu 2012r wynosiła 13,2%, w województwie śląskim 10,8%, a w powiecie mikołowskim 7,6%. W przeciągu roku, bezrobocie w Polsce wzrosło i w grudniu 2012r wynosiło już 13,4%. Zmieniło się ono również w stosunku do województwa (11,1%) i powiatu (8,1%).

W powiecie mikołowskim w okresie od stycznia do końca grudnia 2012r., największą liczbę bezrobotnych odnotowano w miesiącu grudniu i wynosiła ona 3196 osób. Najniższą liczbę bezrobotnych odnotowano w miesiącu lipcu i wynosiła ona 2835 osób. Przez cały 2012 rok w strukturze osób zarejestrowanych następowały ciągle zmiany wzrostu i spadku bezrobocia.

Poniższa tabela przedstawia jak kształtowało się bezrobocie w powiecie mikołowskim na przestrzeni 2012 roku z wyszczególnieniem liczby zarejestrowanych kobiet. W nawiasach dla porównania pojawia się liczba osób zarejestrowanych w 2011 roku.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych miesiącach 2012r			
Lp.	Miesiąc	Ogółem	Kobiety
1	STYCZEŃ	3016 (2011r -2846)	1697 (2011r - 1600)
2	LUTY	3088 (2011r - 2866)	1711 (2011r - 1601)
3	MARZEC	3114 (2011r - 2976)	1704 (2011r - 1630)
4	KWIECIEŃ	3025 (2011r - 2950)	1697 (2011r - 1648)
5	MAJ	2904 (2011r - 2858)	1644 (2011r - 1623)
6	CZERWIEC	2901 (2011r - 2716)	1674 (2011r - 1582)
7	LIPIEC	2835 (2011r - 2681)	1650 (2011r - 1567)
8	SIERPIEŃ	2840 (2011r - 2665)	1639 (2011r - 1583)
9	WRZESIEŃ	2952 (2011r - 2709)	1688 (2011r - 1597)
10	PAŹDZIERNIK	3037 (2011r - 2663)	1745 (2011r - 1547)
11	LISTOPAD	3085 (2011r - 2781)	1749 (2011r - 1612)
12	GRUDZIEŃ	3196 (2011r - 2780)	1769 (2011r - 1566)

W ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mikołowie w omawianym przedziale czasowym nieznacznie większą grupę stanowią kobiety. W przeciągu całego 2012 roku ich liczba w poszczególnych miesiącach była większa średnio o ok. 395 osób w stosunku do liczby zarejestrowanych mężczyzn, a więc bardzo podobnie jak było to w roku 2011. Liczba kobiet w omawianej statystyce jest zawsze większa od liczby zarejestrowanych mężczyzn. Kobiety przede wszystkim ze względu na swe role rodzicielskie bardzo często nie są w stanie w pełny sposób zaistnieć na rynku pracy. Warto tu nadmienić, że średnio ok. 80% Pań tłumaczy się w PUP, iż nie może podjąć zatrudnienia gdyż nie ma miejsca w przedszkolu lub żłobku dla jej dzieci. Natomiast okazuje się, że w chwili kiedy to miejsce by się znalazło, Panie nie mogą podjąć pracy ze względu na: wysokie koszty przedszkola, niemożliwość dopasowania czasu pracy do godzin funkcjonowania przedszkola, utrudniony dojazd do pracy itd. Należy też dodać, że kobiety z tego względu często są dyskryminowane na rynku pracy co powoduje, że ich ścieżka kariery zawodowej jest znacznie utrudniona.

Patrząc na dane statystyczne możemy zaobserwować, że wśród osób zarejestrowanych w PUP Mikołów na koniec 2012r. największą grupę stanowili bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Było ich, aż 1148 osób, z czego 506 to kobiety. Najmniej liczną grupę tworzyły zaś osoby z wykształceniem średnim ogólnym (349 osób w tym 267 kobiet).

Obecna charakterystyka bezrobocia pokazuje nam, iż w ewidencji większości urzędów pracy coraz częściej pojawiają się osoby długotrwale bezrobotne. Z różnych przyczyn nie potrafią one, nie mogą lub nie chcą podjąć zatrudnienia. Do grupy tej zaliczyć można np. osoby niepełnosprawne, matki samotnie wychowujące dzieci, osoby opiekujące się chorym członkiem rodziny, dłużnicy alimentacyjni, długoletni podopieczni ośrodków pomocy społecznej, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym na wskutek patologizacji życia (alkohol, narkotyki) itd. Na koniec grudnia 2012r. w PUP zarejestrowanych było 1259 osób długotrwale bezrobotnych. Stanowiły one ponad 1/3 ogólnej liczby bezrobotnych. Warto tu nadmienić, iż niektóre z tych osób zarejestrowane są nieprzerwanie nawet od początku lat 90-tych, a więc już ponad 20 lat. Problem jest dość poważny o czym pisaliśmy wielokrotnie. Obecnie rząd planuje duże zmiany w strukturach urzędów pracy. Ich reorganizacja ma polepszyć między innymi proces aktywizacji zawodowej takich osób. Najprawdopodobniej zostanie wprowadzona segmentacja klienta oparta o jego aktywność na rynku pracy i gotowość do podjęcia zatrudnienia. Działanie to pozwoli między innymi wprowadzić zlecenie usług pośrednictwa pracy dla tych osób agencjom zatrudnienia. Trudno jednak powiedzieć, czy prywatne agencje pośrednictwa pracy będą w stanie sprostać w aktywizacji zawodowej tak trudnego klienta i czy w ogóle będą zainteresowane takimi działaniami. Trudno bowiem znaleźć miejsce pracy dla osoby obciążonej różnymi trudnymi problemami życiowymi. Ponadto proponowane przez rząd zmiany oparte są o wzory zaczerpnięte np. z Niemiec. Niestety nasz rynek pracy znacznie się różni od rynku naszego zachodniego sąsiada. Na polskim rynku pracy pojawia się zbyt mało ofert pracy prostej nie wymagającej kwalifikacji zawodowych, dobrego stanu zdrowia czy też pełnej dyspozycyjności. Rynek pracy nie jest zatem gotowy aby wchłonąć dużą liczbę osób długotrwale bezrobotnych, a co za tym idzie prawdopodobnie również agencje zatrudnienia nie będą w stanie sprostać zlecanym im zadaniom. Po za tym w dalszym ciągu w Polsce zapomina się o promocji przedsiębiorczości. Aby promować przedsiębiorczość nie wystarczy tylko obniżyć obowiązkowe składki ZUS dla nowo tworzących się działalności. Pomoc dla przedsiębiorców powinna być kompleksowa i wielopoziomowa. Tymczasem jeśli by wierzyć danym statystycznym zebranych z poszczególnych urzędów miast i gmin naszego powiatu, w samym 2012 roku liczba działalności gospodarczych w powiecie nikołowskim spadła o 594 podmioty. Luźno zakładając, że były to działalności tylko jednoosobowe to pracę straciło prawie 600 osób. Jeśli w przedsiębiorstwach tych były zatrudniane osoby to liczba ta wzrasta.

ANALIZA DANYCH STATYSTYCZNYCH

Tabela:

T-I/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie mikołowskim stan w końcu 2012 roku

W końcu 2012 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie zarejestrowanych było 3196 osób bezrobotnych reprezentujących różne zawody i specjalności. Wśród 50 najczęściej pojawiających się zawodów można było zaobserwować między innymi:

1. Bez zawodu	426
2. Sprzedawca	344
3. Ślusarz	112
4. Robotnik gospodarczy	67
5. Technik prac biurowych	57
6. Sprzątaczką biurową	55
7. Robotnik budowlany	51
8. Fryzjer	48
9. Cukiernik	47
10. Technik ekonomista	45
11. Kucharz	45
12. Murarz	44
13. Krawiec	42
14. Magazynier	36
15. Kierowca samochodu ciężarowego	35
16. Technik mechanik	32
17. Górnik eksploatacji podziemnej	32
18. Księgowy	30
19. Technik administracji	28
20. Kucharz małej gastronomii	28
21. Kelner	28
22. Mechanik samochodów osobowych	28
23. Pozostali elektromechanicy i elektromonterzy	28
24. Technik informatyk	27
25. Ekonomista	27
26. Tokarz w metalu	25
27. Piekarz	23
28. Technik handlowiec	21
29. Technik żywienia i gospodarstwa domowego	20
30. Lakiernik samochodowy	19
31. Introligator poligraficzny	19
32. Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	18
33. Technik budownictwa	18
34. Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	18
35. Technik elektryk	17
36. Mechanik pojazdów samochodowych	17
37. Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych	16

38. Kierowca samochodu osobowego	16
39. Pozostali mechanicy maszyn i urzędzeń rolniczych i przemysłowych	15
40. Mechanik automatyki przemysłowej i urzędzeń precyzyjnych	14
41. Rzeźnik- wędliniarz	14
42. Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	14
43. Stolarz	14
44. Spawacz ręczny gazowy	13
45. Pomoc kuchenna	13
46. Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urzędzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	12
47. Blacharz samochodowy	11
48. Technik elektronik	11
49. Szwaczka	11
50. Technik poligraf	11

Powyższa lista nie odbiega w zasadzie w większym stopniu od zestawień prowadzonych w tym zakresie w poprzednich latach. Wpływ na to ma wiele czynników. Sytuacja społeczno-ekonomiczna regionu, lokalna edukacja, motywacje do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, oddalenie miejsca zamieszkania od wielkich aglomeracji, sprawność komunikacji miejskiej itp.

Analizując tylko pierwszą dziesiątkę powyższego zestawienia możemy zauważyć, że prawie na wszystkich obserwowanych pozycjach nastąpił wzrost liczby osób zarejestrowanych w danym zawodzie. Jak zwykle bywa w kryzysie gospodarczym, w pierwszej kolejności pracę tracą osoby bez kwalifikacji lub takie, których kwalifikacje są zbyt niskie by utrzymać się na konkurencyjnym rynku pracy. Możemy zatem zaobserwować że w 2012 roku liczba bezrobotnych bez zawodu wzrosła o 82 osoby w stosunku do roku poprzedniego. W zawodzie sprzedawcy liczba ta wzrosła o 74 osoby. Niewielki spadek nastąpił wśród liczby osób zarejestrowanych w zawodach: kucharz i górnik eksploatacji podziemnej.

Jak widzimy powyższa lista nie zmienia się już od wielu lat. Trzon bezrobotnych zarejestrowanych w PUP stanowią osoby bez zawodu. Ich liczba jest znacznie wyższa w porównaniu do ilości osób zarejestrowanych w poszczególnych zawodach.

Osoby bezrobotne bez zawodu mają największe problemy ze znalezieniem zatrudnienia, gdyż polski rynek pracy przejawia bardzo małe zapotrzebowanie na siłę roboczą w zawodach prostych o czym była już mowa. Sytuację tę pogarsza kryzys gospodarczy i idące za nim upadłości, likwidacje i restrukturyzacje wielu firm i zakładów pracy. Rok 2012 dla powiatu mikołowskiego oznaczał wzrost bezrobocia poprzez napływ do ewidencji PUP osób tracących zatrudnienie między innymi w Fiat Auto Poland, Tauron Wytwarzanie S.A., Cablelettera Poland, Śląskie Przewozy Regionalne, Energomontażu Południe itd. Musimy pamiętać, że procesy gospodarcze są bardzo skomplikowane i wpływ na nie ma wiele czynników takich jak energia elektryczna, paliwo, opłat przewozowe, podatki i wiele innych. Jeśli czynniki te będą zbyt uciążliwe dla przedsiębiorców wpłynie to na likwidację, a nie na tworzenie nowych miejsc pracy. W każdej gospodarce najwięcej miejsc pracy powstaje w małych i średnich przedsiębiorstwach i tak naprawdę to te przedsiębiorstwa są motorem napędowym gospodarki. Niestety jak już było

wspomniane w powiecie mikołowskim w 2012 roku prawie 600 przedsiębiorców zlikwidowało swoje działalności gospodarcze, co bardzo wyraźnie odbiło się na lokalnym rynku pracy.

Wracając do powyższej listy należy nadmienić, że osoby zaliczone do grupy „bez kwalifikacji zawodowych” często przejawiają bardzo niską mobilność tzn. nie mają prawa jazdy, samochodu, mieszkają w miejscowościach, z których utrudniony jest dojazd do pracy komunikacją miejską. U osób tych występuje również często niechęć do przemieszczania się. Dojazd do pracodawcy w granicach np. 5 km stanowi ogromny problem. Sytuacja ta powoduje, że rynki pracy w ościennych do powiatu mikołowskiego miastach, zamykają się przed nimi samoistnie. We wcześniejszych opracowaniach poruszyliśmy już problem komunikacji miejskiej. W niektórych miejscowościach powiatu mikołowskiego (w szczególności tych wiejskich) komunikacja miejska jest tak ograniczona, że prawie niemożliwym jest podjęcie przez ich mieszkańców pracy w systemie wielozmianowym poza terenem zamieszkania.

W polskim społeczeństwie dopiero kielkuje świadomość potrzeby edukacji całościowej. Stanowi to ogromny problem, gdyż osoby tracące pracę w większości przypadków nie potrafią reagować elastycznie na problem przekwalifikowania się lub podniesienia kwalifikacji zawodowych. W mentalności naszego społeczeństwa istnieje jeszcze mit „pracy całościowej” (tzn. od ukończenia szkoły do emerytury w jednym zakładzie pracy). Wpływ takiego myślenia powoduje, że znaczna część osób tracących pracę nie potrafi zrobić logicznej analizy swoich umiejętności i dopasować ich do specyfiki pracy w innej firmie. Niskie aspiracje edukacyjne dotyczą głównie osób bez kwalifikacji (w szczególności z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym). Niechętnie podejmują one się uczestnictwa w szkoleniach zawodowych, nie wspominając o podjęciu dalszej nauki szkolnej. Warto zresztą dodać, że fakt ten dotyczy także osób z wykształceniem zawodowym. Często bywa tak, że wręcz za wszelką cenę unikają udziału w szkoleniach, stażach bądź innych formach wsparcia. Tylko niewielki odsetek tych osób stara się zmienić swoją sytuację poprzez naukę w liceum dla dorosłych lub szkolenie zawodowe. Pamiętać jednak należy, iż ukończenie liceum w dalszym ciągu nie daje kwalifikacji zawodowych, a więc z punktu widzenia rynku pracy problem istnieje dalej.

Tabela:

T-II/P-1a Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie mikołowskim stan w końcu 2012 r.

Na koniec 2012 r. z ewidencji osób bezrobotnych można było wygenerować przedstawione poniżej najczęściej pojawiające się grupy zawodowe:

1. Sprzedawcy i pokrewni
2. Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni
3. Pracownicy usług osobistych
4. Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni
5. Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych
6. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)
7. Średni personel do spraw biznesu i administracji
8. Elektrycy i elektronicy
9. Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
10. Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie

W porównaniu ze stanem na koniec 2011 r. można zauważyć, iż powyższe zestawienie nie uległo zmianie. W 2012 roku wszystkie pozycje do miejsca 6 pozostały na swoim miejscu. Zmiany dopiero nastąpiły na pozycjach 7 i 8 oraz 9 i 10. Do powyższego zestawienia nie weszła żadna nowa grupa zawodowa co popiera tezę, że sytuacja ta wynika głównie ze specyfiki lokalnego rynku pracy. Duże zmiany w strukturze grup zawodowych mogły by zajść w chwili gdy np. zmienił by się kierunek rozwoju gospodarczego naszego regionu, bądź wystąpiło by nagle na rynku duże zapotrzebowanie na zawody występujące na powyższej liście lub inne grupy zawodowe.

Zestawienie „Bezrobotni wg zawodów w powiecie mikołowskim stan w końcu 2012 roku” pokazuje nam, że w największym stopniu bez pracy pozostają osoby z zawodami, które nie wymagają wysokich kwalifikacji, a jedynie specyficznych (najczęściej łatwowuczalnych) umiejętności. Są to np.: sprzedawca, sprzątaczką, robotnik gospodarczy, magazynier, murarz. Płace w tych zawodach są bardzo niskie, co pociąga za sobą rotacje personalne w zakładach pracy oraz rejestrach bezrobotnych i strukturach zawodowych. Fakt ten możemy zaobserwować na liście przedstawionej z początkiem rozdziału. Osoby zarejestrowane w tych profesjach często ze względu na niskie zarobki przejawiają niechęć do podejmowania pracy pomimo, iż czasem ich sytuacja osobista graniczy z ubóstwem.

Tabela:

**T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie mikołowskim
w końcu 2012 roku**

Wśród najczęściej pojawiających się ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców w urzędzie pracy w 2012 r. można wyróżnić:

1. Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	546
2. Robotnik gospodarczy	71
3. Sprzedawca	68
4. Technik prac biurowych	63
5. Robotnik budowlany	63
6. Magazynier	33
7. Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	32
8. Kierowca samochodu ciężarowego	31
9. Ślusarz	29
10. Sprzedawca w stacji paliw	25
11. Fryzjer	22
12. Brukarz	20
13. Górnik eksploatacji podziemnej	20
14. Wulkanizator taśm przenośnikowych	20
15. Technik handlowiec	18
16. Stolarz	17
17. Sprzątaczką biurowa	17
18. Mechanik pojazdów samochodowych	16
19. Elektromonter (elektryk) zakładowy	16
20. Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	15
21. Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	15
22. Spawacz metodą MAG	15
23. Kelner	14
24. Kierowca samochodu osobowego	14
25. Opiekun osoby starszej	12
26. Operator koparko-ładowarki	9
27. Ustawiacz	8
28. Doradca klienta	8
29. Dekarz	8
30. Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	8
31. Fizjoterapeuta	7
32. Księgowy	7
33. Logopeda	6
34. Monter ociepleń budynków	6
35. Pośrednik obrocie nieruchomości	6
36. Specjalista do spraw marketingu i handlu	5
37. Technik informatyk	5
38. Kucharz	5
39. Kosmetyczka	5
40. Asystent nauczyciela przedszkola	5

41. Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	5
42. Lakiernik	5
43. Elektryk	5
44. Elektromechanik	5
45. Krawiec	5

Liczba zgłaszanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mikołowie ofert pracy w 2012 roku jest dość niska. Zakończyła się jednak tendencja spadkowa następująca od 2007 roku, a rozpoczął się wzrost liczby zgłaszanych ofert pracy. Od końca 2010r. liczba zgłaszanych przez pracodawców wolnych miejsc pracy zwiększyła się o 856 ofert. Nie jest to wynik zadawalający z uwagi na fakt, że liczba bezrobotnych na koniec 2012 roku wynosiła 3196 osób.

- 2007 rok – 4539 ofert
- 2008 rok – 3924 oferty
- 2009 rok – 1836 ofert
- 2010 rok – 792 oferty
- 2011 rok – 1217 ofert
- 2012 rok – 1648 ofert

Pomimo wzrostu liczby zgłaszanych ofert pracy w 2012 roku dalej możemy obserwować dużą różnicę w ilości ofert z lat 2007 i 2008 do chwili obecnej. Różnica ta oscyluje w granicy 2891 ofert w stosunku do roku 2007. Jest to bardzo duży spadek i odrodzenie się takiego rynku jak sprzed 4 czy 5 lat wydaje się mało prawdopodobny. Warto tu przypomnieć, że spadkowi uległa też liczba prowadzonych działalności gospodarczych na terenie powiatu.

Mała liczba ofert pracy, bo tak należy nazwać sprawę po imieniu, wynika między innymi z kryzysu gospodarczego jaki obserwujemy obecnie na terenie naszego kraju. Pracodawcy, którzy radzą sobie w obecnej sytuacji na rynku mają obecnie dużo mniejsze szanse na otrzymanie wsparcia z ramienia PUP np. na stworzenie nowego stanowiska pracy, przyjęcia osoby bezrobotnej na staż, czy też zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych. Brak tych nielicznych, a atrakcyjnych zachęt finansowych skutecznie odstraszył pracodawców do tworzenia nowych miejsc pracy i zgłaszania ofert w PUP.

Jak łatwo zaobserwować na powyższej liście na plan pierwszy wysuwa się zawód „pracownik przy pracach prostych gdzie indziej nie sklasyfikowany”. Należy zatem wyjaśnić tu, iż tak duża liczba ofert w tym zawodzie wynika przede wszystkim, ze zgłaszanych przez gminy i miasta naszego powiatu, potrzeb zorganizowania prac społecznie użytecznych dla osób w trudnej sytuacji na rynku pracy. Nie jest to zatem stricte w pełnym tego słowa znaczeniu oferta pracy, jednak urząd musi odnotowywać ją w systemie jako taką. Liczba zgłaszanych w tym zakresie ofert nie musi także równoważyć się z liczbą przyjętych na tę formę wsparcia osób. W 2012 roku na prace społecznie użyteczne zostało skierowanych 98 osób. Biorąc pod uwagę powyższe należy mieć na uwadze, że tak naprawdę liczba ofert pracy jest jeszcze znacznie niższa od tej określonej na początku naszych rozważań (czyli 1648). Jako ofert pracy urząd musi także wykazać umowy stażowe zawarte z pracodawcami, co w dalszym ciągu obniża liczbę faktycznych ofert pracy. W całym 2012 roku PUP skierował na staże 283 osoby w różnych zawodach.

Zgłoszona przez pracodawców liczba ofert pracy zwykle nie odpowiada zapotrzebowaniom osób zarejestrowanych w danym zawodzie. Poniżej przedstawiamy kilka przykładów:

Nazwa zawodu	Liczba zarejestrowanych osób	Liczba ofert pracy	
		2012r	2011r.
Sprzedawca	344	68	48
Ślusarz	112	29	64
Kucharz	45	5	6
Magazynier	36	33	33

Analizując przedstawioną powyżej tabelkę warto zwrócić uwagę na fakt, że w zawodzie kucharza w całym 2012 roku zgłoszono tylko 5 oferty pracy. Tendencja ta była również bardzo podobna w 2011 roku i jest zastraszająco niska. Proporcje między liczbą osób zarejestrowanych, a ilością zgłaszanych ofert pracy są znaczące i prawdopodobnie przez najbliższe kilka lat nie ulegną one zmianie.

Warto też przy powyższej tabeli wspomnieć, że nie do końca ona obrazuje zapotrzebowanie na siłę roboczą bez zawodu. Bo jak łatwo zauważyć pojawiały się w PUP np. oferty w zawodach pracownika gospodarczego, robotnika budowlanego, czy też sprzątaczkę. W dużej mierze nie wymagały one zatem wysokich kwalifikacji od potencjalnych przyszłych pracowników, a jedynie czasami pewnych umiejętności. Istotne jednak jest to, iż np. sprzątaczkę mająca w zakresie swoich obowiązków mycie okien powinna pozytywnie przejść badania wysokościowe. Podobnie sytuacja będzie się kształtować w przypadku robotnika budowlanego. Dodatkowo warto wspomnieć, że oferty na stanowiska pracownika gospodarczego kryją wszystkie prace proste, jakie zostały zgłoszone w PUP, a nie można było ich dopasować do wykazu zawodów i specjalności słownika system SYRIUSZ. Oferty te zatem z racji wykonywania różnych specyficznych dla swojego zawodu czynności nie koniecznie mogły być zaliczone do prac prostych.

Tabela:

T-II/P-3a Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie mikołowskim w 2012 roku

Największa ilość ofert składanych przez pracodawców dotyczyła następujących grup zawodowych:

1. Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych
2. Sprzedawcy i pokrewni
3. Pracownicy usług osobistych
4. Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni
5. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)
6. Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni
7. Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
8. Kierowcy i operatorzy pojazdów
9. Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
10. Pracownicy do spraw finansowo- statystycznych i ewidencji materiałowej

W przedstawionej powyżej liście nastąpiły zmiany w uszeregowaniu pierwszych 3 pozycji w stosunku do 2011r. Grupa zawodowa na miejscu 1 pozostały bez zmian. Z miejsca 4 (w roku 2011), na drugą pozycję listy przesunęła się grupy zawodów: sprzedawcy i pokrewni. Spowodowało to spadek grupy pracownicy usług osobistych oraz pozostałych grup w rankingu. Po za przedstawioną listę 10 grup zawodowych wypadła grupa: średni personel ds. biznesu i administracji, a pojawiła się nowa pozycja: pracownicy ds. finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej.

Pojawiające się na powyższej liście grupy zawodowe pokazują, że gospodarka Górnego Śląska bardzo szybko i dynamicznie się rozwija. Nie ma tu już tylko ofert pracy w przemyśle. Bardzo dobrze rozwija się tutaj handel, transport, motoryzacja, budownictwo, oświata itd. Możliwości jakie stwarza taki rynek dają szansę na znalezienie w szerokiej gamie zawodów i specjalności. Pomimo, że powiat mikołowski jest jednym z najmniejszych powiatów na Śląsku to leży on w centrum aglomeracji otoczony wielkimi miastami przemysłowymi. Jedyne problem jaki może pojawić się przy poszukiwaniu pracy w takim środowisku to słaba komunikacja miejska. Wiele osób mieszkających w małych miejscowościach naszego powiatu nie może poszukiwać pracy w Katowicach, Gliwicach, Rybniku, czy Tychach ze względu na trudny dojazd do tych miejscowości.

Tabela:

T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie mikołowskim w 2012 r.

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

W powiecie mikołowskim w 2012r. 31 zawodów, spośród 700 występujących w ewidencji, wykazywało deficytowość, a 82 zawody nadwyżkę. W zestawieniu zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej nie uwzględniono zawodów, których wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki wynosił MAX.

Poniższa lista przedstawia grupę zawodów deficytowych w powiecie mikołowskim, uszeregowanych co do wielkości „wskaźnika intensywności deficytu zawodów”:

1. Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych
2. Ustawiacz
3. Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
4. Pracownik ochrony fizycznej I stopnia
5. Specjalista do spraw wynagrodzeń
6. Bukieciarz
7. Monter konstrukcji budowlanych
8. Spawacz metoda MAG
9. Szlifierz kamienia
10. Kierowca mechanik
11. Pomocnik piekarza
12. Pracownik ochrony fizycznej bez licencji
13. Sprzedawca w stacji paliw
14. Lakiernik
15. Sztukator
16. Monter konstrukcji stalowych
17. Tokarz/ frezer obrabiarek sterowanych numerycznie
18. Operator urządzeń rozdrabniających
19. Operator żurawia jezdniowego
20. Robotnik magazynowy
21. Asystent nauczyciela przedszkola
22. Brukarz
23. Architekt wnętrz
24. Kosmetolog
25. Recepcjonista
26. Wulkanizator
27. Dekarz
28. Szlifierz metali
29. Elektromonter (elektryk) zakładowy
30. Kierowca samochodu ciężarowego
31. Elektryk

Jak łatwo zauważyć na rynku pracy brakuje siły roboczej, którą można podzielić na 2 grupy. Pierwsza to specjaliści, od których wymaga się odpowiedniego wykształcenia albo specjalistycznych uprawnień lub nietuzinkowych umiejętności. Coraz częściej możemy zauważyć, że brakuje specjalistów w zawodach, w których szkolnictwo zawodowe ograniczyło lub zaprzestało nauczania np. dekarz, monter sieci wodnych i kanalizacyjnych, szlifierz metali. Zawody te, poza kwalifikacjami formalnymi zdobytymi w procesie edukacji często wymagają wieloletniej praktyki. Na rynku pracy możemy zaobserwować pewną ilość siły roboczej, która wyuczyła się jedynie w sposób praktyczny wykonywania danego zawodu, a nie posiada niezbędnej wiedzy teoretycznej. Pracodawcy często nie chcą zatrudniać takich osób ze względu na brak tych podstaw. Łatwo bowiem sobie wyobrazić, że np. źle wykonana praca cieśli (zawód ten pojawił się w deficytach w I półroczu 2012r.) może kosztować firmę utratę prestiżu i potężnych środków finansowych.

Drugą grupą zawodów deficytowych są zawody nie wymagające wysokich czy specjalistycznych kwalifikacji. Najczęściej są one słabo opłacane, co powoduje, że w ich szeregach ciągle występuje rotacja, a zainteresowanie podjęciem pracy w tym zakresie jest bardzo małe (pracownik ochrony fizycznej bez licencji, pomocnik piekarza, sprzedawca na stacji paliw). Stąd pracodawcy stale poszukują nowych pracowników. Zapotrzebowanie pracodawców na zawody przemysłowe wynika głównie z rozwoju gospodarczego regionu Górnego Śląska oraz rozwoju budownictwa na tym terenie. Możemy zatem dostrzec zapotrzebowanie na takie zawody jak: ustawiacz, spawacz, monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych ale też dekarz, szlifierz kamienia, kierowca mechanik, operator urządzeń rozdrabniających, operator żurawia jezdniowego.

Z powyższej listy wynika również, iż w 2012 roku na lokalnym rynku pracy brakowało specjalistów związanych z nowoczesnymi technologiami: monterów instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, tokarzy/frezerów obrabiarek sterowanych numerycznie, elektromonterów (elektryków) zakładowych. Wprawdzie w niektórych z tych zawodów kształcą się młodzież w naszym powiecie. Pamiętajmy jednak o tym, że pracodawcy najczęściej poszukują pracowników doświadczonych, a absolwenci takimi najczęściej nie są.

Dość często zdarza się, że podczas rozmów doradców zawodowych z absolwentami szkół ponadgimnazjalnych powiatu mikołowskiego, słyszy się stwierdzenie młodego człowieka, że szkoła którą wybrał była pomyłką. Oznacza to, iż młodzi ludzie nie wiążą swojej przyszłości z zawodem, który co dopiero został zdobyty. Ta sytuacja może wynikać ze zniechęcenia w poszukiwaniu pierwszego zatrudnienia. Może to być także efekt błędnych decyzji związanych z wyborem zawodu na etapie szkoły gimnazjalnej.

Wracając do absolwentów, to co raz częściej wśród osób rejestrujących się z tej grupy bezrobotnych pojawia się problem braku kwalifikacji zawodowych. Najprościej mówiąc, pewna część młodzieży kończącej szkoły zawodowe i średnie zawodowe nie zdaje końcowych egzaminów zawodowych. W praktyce oznacza to, że osoby takie mogą mieć problemy z podjęciem pracy w zawodzie, którego uczyły się przez kilka lat. Trudno tak naprawdę oszacować jaka jest skala problemu, co nie zmienia postaci rzeczy, że on istnieje.

Podobnie jak w poprzednich latach na liście zawodów deficytowych w omawianym okresie pojawił się zawód pracownika ochrony fizycznej bez licencji. Osoby poszukujące pracy w tym zakresie oprócz posiadania odpowiednich kwalifikacji, często muszą także legitymować się orzeczeniem o określonym stopniu niepełnosprawności, aby otrzymać pracę na tym

stanowisku. Jest to coraz częściej pojawiający się wymóg stawiany przez pracodawcę.

Drobnego komentarza wymaga także zawód sprzedawcy w stacji paliw. Zatrudnienie w tym zakresie wiąże się z wykonywaniem pracy w systemie zmianowym całodobowym, w tym w dni świąteczne. W związku z powyższym oferty takie nie cieszą się wielkim zainteresowaniem, gdyż praca ta wymaga dostosowania swojego życia osobistego do specyficznych warunków zatrudnienia. Pracę taką najczęściej podejmują osoby młode bez doświadczenia, które mają problem ze znalezieniem zatrudnienia w zawodzie wyuczonym. Sytuacja ta jest bardzo zbliżona do zatrudnienia w restauracjach typu fast – food.

Oprócz zawodów deficytowych możemy wyróżnić grupę zawodów nadwyżkowych uszeregowanych co do wielkości „wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów”. Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

1. Salowa
2. Robotnik budowlany
3. Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych
4. Stolarz
5. Specjalista kontroli jakości
6. Specjalista do spraw logistyki
7. Robotnik drogowy
8. Technik handlowiec
9. Elektromechanik
10. Bibliotekarz
11. Architekt krajobrazu
12. Specjalista do spraw marketingu i handlu
13. Nauczyciel przedszkola
14. Specjalista do spraw reklamy
15. Pozostali specjaliści do spraw rynku nieruchomości
16. Technik geodeta
17. Technik technologii żywności
18. Opiekunka dziecięca
19. Fotograf
20. Technik rachunkowości
21. Magazynier
22. Sprzedawca na targowisku/ bazarze
23. Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury
24. Kosmetyczka
25. Sekretarka
26. Mechanik pojazdów samochodowych
27. Fizjoterapeuta
28. Górnik eksploatacji podziemnej
29. Ogrodnik terenów zieleni
30. Operator obrabiarek sterowanych numerycznie
31. Doradca klienta
32. Hydraulik

33. Przedstawiciel handlowy
34. Kierownik działu produkcji
35. Kierownik budowy
36. Biolog
37. Psycholog
38. Portier
39. Operator myjni
40. Sprzątaczką biurowa
41. Elektromonter instalacji elektrycznych
42. Kelner
43. Fryzjer
44. Technik telekomunikacji
45. Robotnik placowy
46. Operator ciężkiego sprzętu
47. Malarz- tapeciarz
48. Specjalista ochrony środowiska
49. Stolarz meblowy
50. Nauczyciel wychowania fizycznego
51. Pokojowa
52. Ślusarz
53. Mechanik samochodów ciężarowych
54. Dietetyk
55. Księgowy
56. Dozorca
57. Architekt
58. Kasjer handlowy
59. Posadzkarz
60. Kierowca operator wózków jezdniowych
61. Sprzedawca
62. Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych
63. Elektromechanik pojazdów samochodowych
64. Krawiec
65. Frezer
66. Pakowacz
67. Barman
68. Technik administracji
69. Technik informatyk
70. Lakiernik samochodowy
71. Technik farmaceutyczny
72. Dziennikarz
73. Kucharz
74. Technik elektronik
75. Blacharz samochodowy
76. Murarz
77. Piekarz
78. Rzeźnik- wędliniarz
79. Technik elektryk
80. Tokarz w metalu

81. Mechanik samochodów osobowych

82. Technik ekonomista

Duży wpływ na powyższą listę ma niewątpliwie obecny kryzys gospodarczy. Masowe upadłości i likwidacje zakładów pracy powodują, że zalanie rynku pracy siłą roboczą posiadającą kwalifikacje oraz doświadczenie w różnych zawodach i specjalnościach. Tą trudną sytuację na rynku pracy można zaobserwować w ilości zawodów pozostających w nadwyżce w 2011 roku (30 zawodów), a w 2012r. (82 zawody).

Innym czynnikiem wpływającym na listę zawodów nadwyżkowych jest niedostosowanie systemu szkolnictwa do potrzeb rynku pracy. Oczywiście problem zawodów nadwyżkowych nie jest związany jedynie ze szkolnictwem ponadgimnazjalnym. Wynika on również, co było wielokrotnie podkreślane, z sytuacji gospodarczej naszego kraju. Brak zapotrzebowania na krawców wynikać może w dużej mierze z zalania rynku odzieżą wyprodukowaną masowo w krajach azjatyckich (i nie tylko). Należy także pamiętać o „pędzie technologicznym”. Wpływa on nieubłagalnie na rynek pracy, wywołując zanikanie lub przemianę niektórych zawodów oraz tworzenie się nowych. Wspominaliśmy również o tym, że nasz powiatowy rynek pracy jest bardzo mały i nie jest w stanie wchłonąć dużej liczby absolwentów. Mogą jednak oni poszukiwać zatrudnienia poza jego obszarem czyli w sercu aglomeracji śląskiej, a więc w takich miastach jak Katowice, Gliwice, Rybnik, Tychy, Żory, Ruda Śląska.

WNIOSKI

Wnioski końcowe do monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych:

- Systematycznie od 2008 roku wzrasta liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP,
- Wyraźnie od 2009 roku spada na terenie powiatu mikołowskiego liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych. W roku 2012 liczba ta spadła o prawie 600 działalności
- Polityka Państwa powinna kłaść większy nacisk na promocję samozatrudnienia.
- Procedury zakładania działalności gospodarczej w Polsce w dalszym ciągu są skomplikowane i czasochłonne, co skutecznie odstrasza nowych potencjalnych przedsiębiorców.
- Osoby chcące cały czas utrzymywać się na rynku pracy powinny podnosić swoje kwalifikacje i nadażać za postępem technologicznym,
- Od najniższych szczebli edukacji powinno się uświadamiać młodzieży o konieczności elastycznego reagowania na zmiany na rynku pracy.